

Nu există zi de la bunul Dumnezeu în care românii să nu-și dea în petec, ba prin instituțiile ce se sufocă sub greutatea birocrăției tot mai înfloritoare, ba prin canalele de televiziune ce-și deversează aproape non-stop dejecțiile garnisite cu publicitate și premii, ba prin gropile și gunoaiile de pe străzi, pe unde – în mașini de lux cu suspensiile mâncate de datorii – ciocoi vechi și noi ai României își plimbă suficiențele îmbăloșate cu ticăloșii, pe măsura vremurilor izvoditoare.

Tot ce se poate ca pentru unii aceste aspecte, la fel ca multe altele mai puțin vizibile, să facă parte dacă nu din pitorescul României, măcar din originalitatea ei. Atâta doar că-i genul de originalitate balcanică mai degrabă aducătoare de ponoase decât de foloase, dacă e să ne luăm după fraza lui Raymond Poincaré: “Ce vreți, suntem aici la porțile Orientului, unde totul se înfățișează mai puțin grav...”, frază așezată de Mateiu I. Caragiale în deschiderea primului capitol (*Întâmpinarea crailor*) a senzaționalului său roman *Craii de*

Curtea-Veche,
respectiv dacă în
Istoria românilor

a lui Petre P. Panaitescu (carte aprobată de Ministerul Culturii Naționale și a Cultelor în iunie 1942) luăm aminte la îngrijorarea autorului în legătură cu decăderea morală după instaurarea epocii fanariote: “Totuși, poate cea mai rea decădere a epocii fanariote a fost cea morală. Într-o vreme de umilință, când toate erau de vânzare și corupția era singura armă cu care puteai obține onoruri și bani,
au dispărut vechile caractere dintr-o bucată ale strămoșilor noștri. Această decădere morală a lăsat urme adânci în țările noastre chiar după epoca fanariotă, și azi încă oameni cu curaj și cu intenții bune mai au de luptat la înlăturarea ei
(subl. mea, G.P.).”

Iar acest “azi” de care pomenește P.P. Panaitescu, s-a prelungit până în zilele noastre, căci perioada bolșevică – un alt pietroi oriental legat de gâtul românilor – n-a făcut altceva în tentativa sa de creere a omului nou (sclavul laș și delator de tipul homo sovieticus), decât să adâncească până la desăvârșire decăderea moral-spirituală a românilor, începută în epoca fanariotă.

Nu-i greu de observat că, în pofida lustrului de prosperitate afișat cu ostentație de către îmbogății postdecembriști, grosul românilor o duce cât se poate de rău, fapt care așează România la coada țărilor din Uniunea Europeană. Dar nu, să nu ne facem iluzii că această stare de lucruri se datorează în exclusivitate crizei mondiale și că după depășirea ei, noi românii o vom duce mult mai bine. Din următoarele motive:

1) Rolul ce revine politicului este într-un totuși exagerat, în condițiile în care majoritatea oamenilor noștri politici, odată ajunși la guvernare se dovedesc a fi ba incapabili până la întregirea dezastrului economiei naționale, ba corupți până în măduva oaselor. Dovezi în acest sens? Pe

de o parte absența totală a unui plan anticriză și apoi a unui plan coerent de dezvoltare națională (se pare că noi așteptăm ca celelalte țări, după ieșirea lor din criză să ne tragă după ele), pe de altă parte valul de anchete și arestări operate deocamdată în rândul unor primari cu vechi state de serviciu (precum primarul Craiovei și cel al Băii-Mari), pesemne în deplin acord cu faimoasa zisă prezidențială

: Legile sunt făcute de hoți pentru hoți!

...

Căci în mult mai mare măsură ca pe alte meleaguri, starea de spirit românească reflectă raportul etică-politică așa cum este el înfățișat de către Aristotel în Etica nicomahică: Dacă etica stabilește norma morală a individului, normă valabilă pentru toți indivizii, deci aplicabilă la nivel de cetate, politica, asigurându-i forța coercitivă, face din această normă o lege de stat! Ori cum etica danubiano-pontică are atâtea și atâtea carențe care-o fac faimoasă peste mări și țări, conform raportului ilustrat în paragraful anterior, politica dâmbovițeană nu poate avea decât chipul pe care i-l vedem.

2) După cum lăsam să se înțeleagă mai sus, criza românească înseamnă o împletire de componente (financiară, economică, politică, socială, de identitate, moral-spirituală), între care – prin vechime și perfidiile ascunse – se detașează componenta (criza) moral-spirituală. Prin urmare, marea reformă a românilor, în legătură cu care s-a bătut și continuă să se bată atâta monedă, trebuie să pornească din interior (de la mentalități, concepții și deprinderi) înspre exterior. De-abia atunci valoarea și demnitatea umană vor fi repuse în drepturi, iar oamenii nu vor mai fi apreciați, în absența criteriilor morale, după cele extraprofesionale (diplome achiziționate în condiții suspecte, bani, relații), ci după indubitabilele criterii profesionale, umane și moral-spirituale. Căci, după cum just aprecia Henri Bergson, dacă până și în cele mai avansate democrații nu există criterii viabile pentru selecția valorilor, cu toate că pe-aici se știe prea bine că avuția națională înseamnă în principal materia cenușie și stocul de informații, dimpotrivă, în România s-a ajuns să fie căutat de către patroni omul ieftin, pentru care aceștia plătesc biruri mai mici la stat.

Iată de ce se impune, ca printr-o legislație adecvată, să fie schimbate actualele raporturi de neîncredere dintre individ și stat în fructuoase raporturi bazate pe încredere și colaborare, astfel încât absolventul de facultate, cu diploma luată în cele mai onorabile condiții, să nu-și mai tăgăduiască la angajare studiile superioare.

Tot așa, de-abia când în agricultura românească vor fi statornicite altfel de relații între producătorii care-i mai avem și stat, în calitatea acestuia de principal beneficiar și procesator al produselor agricole (statul, adică, să pună la dispoziția producătorilor semințe de calitate și inventar agricol, iar aceștia să se poată achita de datoriile contractate prin produsele realizate în conformitate cu cerințele regionale, naționale și europene – iată, din nou, necesitatea planului judicios întocmit! -, produse care să fie achiziționate de stat la prețuri stimulative pentru producătorii autohtoni), de-abia atunci România își va asigura necesarul de alimente pentru consumul intern (în momentul de față importăm circa 75 % din ele), precum și importante disponibilități pentru export, și tot atunci prețurile alimentelor nu vor avea o statornică tendință de creștere, iar românii pesemne că nu se vor mai călca în picioare, aruncându-se ca disperaii asupra acelor produse, cărora – din motive de ei știute – proprietarii supermagazinelor decid la un moment dat să la scadă prețurile.

AUTOR: George Petrovai